

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 Vtrum amor sit passio læsiua amantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

est enim quod quanto aliqua uirtus intensius tendit in aliquid, fortius repellit omne contrarium, uel repugnans. Cum igitur amor sit quidam motus in amatum, ut * Aug. dicit in li. 83. q. Intensus amor quærit excludere omne id, quod sibi repugnat: aliter tñ hoc contingit in amore concupiscentiæ, & aliter in amore amicitie. Nam in amore concupiscentiæ, q intensè aliquid concupiscit, mouetur contra omne illud, quod repugnat consecutioni, uel fruitioni quietæ eius quod amatur: & hoc modo uiri dicunt zelare uxores, ne per consortium aliorum impediatur singularitas, quam in uxore quærunt. Similiter etiam qui quærunt excellentiam, mouentur contra eos, qui excellere uidentur, quasi impediens excellentiam eorum, & iste est zelus inuidiæ, de quo dñ in Psal. 36. Noli æmulari in malignantibus: neque zelaueris facientes iniquitatem. Amor aut amicitie quærunt bonum amici: unde quando est intensus, facit hominem moueri contra omne illud, quod repugnat bono amici: & secundum hoc aliquis dicit zelare pro amico, quando si qua dicuntur, uel fiunt contra bonum amici, homo repellere studet. Et per hunc etiam modum aliquis dñ zelare pro Deo, qñ ea, quæ sunt contra honorem, uel uoluntatem Dei, repellere s'm posse conatur, s'm illud. 3. Reg. 19. Zelatus sum pro Domino exercituum. Et Io. 2. super illud, Zelus domus tuæ comedit me, dicit * gl. Quod bono zelo comeditur, qui qualibet praua, quæ uiderit, corrigere satagit: si nequit, tolerat & gemit.

¶ 83. & 36. tom. 4.

¶ gl. Aug. in eu. Ioh. tract. 10. inter medium & si. tom. 9.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd Apostolus sibi loquitur de zelo inuidiæ, qui quidem est causa contentionis, non contra rem amatam, sed pro re amata contra impedimenta ipsius.

AD SECUNDVM dicendum, qd bonum amatur, in quantum est communicabile amanti: unde omne illud quod perfectionem huius communicationis impedit, efficitur odiosum: & sic ex amore boni zelus catur: ex defectu autem bonitatis contingit, qd quædam partia bona nō possunt integre simul possideri a multis, & ex amore talium catur zelus inuidiæ, non aut proprie ex his quæ integre possunt a multis possideri. Nullus. n. inuidet alteri de cognitione ueritatis, quæ a multis integre cognosci potest, sed forte de excellentia circa cognitionem huius.

AD III. dicendū, qd hoc ipsum, qd aliquis odio hēt ea quæ repugnant amato, ex amore procedit: uñ zelus proprie ponitur effectus amoris magis, qd odii.

¶ Super quæst. uiginti octaua articulum 5. & 6.

ARTICVLVS V.

Vtrum amor sit passio læsua amantis.

IN quinto autem & sexto articulo nihil scribendum occurrit, nisi quod notetur ea, quæ author dicit conuenire huiusmodi passionibus referendo appetitū appetibili, seu forma liter. Quoniam hæc communia uidentur huiusmodi passionibus, & actibus uoluntatis similibus, his passionibus Notetur quoque responsio ad primum in sexto articulo: quoniam in fine totius tractatus de actibus humanis seruetur proposito.

AD QUINTVM sic procedit. Videt, quod amor sit passio læsua. Languor. n. significat læsionem quædam languentis: sed amor catur languorem, dicitur. n. Cant. 2. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languet. ergo amor est passio læsua. ¶ 2 Præ. Liquefactio, est quædam resolutio, sed amor est liquefactio. dicitur. n. Can. 5. Anima mea liquefacta est, ut dilectus meus locutus est. ergo amor est resoluti uis: est ergo corruptiuus, & læsuius. ¶ 3 Præ. Feruor designat quædam excessum in caliditate, qui quidē excessus corruptiuus est, sed fer-

uor catur ex amore. Dion. n. 7. ca. * Cal. hier. inter ceteras proprietates ad amore Seraphin pertinentes, ponit calidū & acutū, & superferuēs. Et Can. 8. dicit de amore, quod lapades eius sūt lapades ignis atq. flamarū; ergo amor est passio læsua, & coarptiua.

SED CONTRA est, quod dicit Dion. 4. c. de * diuino. quod singula seipsa amant contentiue, id est conseruatiue. ergo amor non est passio læsua, sed magis conseruatiua, & perfectiua.

RESPON. Dicendum, quod sicut * supra dictū est, Amor significat coarptationem quædam appetitiuæ uirtutis ad aliquid bonum. Nihil autem, quod coarptatur ad aliquid, quod est sibi conueniens, ex hoc ipso læditur, sed magis si sit possibile, proficit & melioratur: quod uerō coarptatur ad aliquid, quod non est sibi conueniens, ex hoc læditur & deterioratur. Amor ergo boni conueniens est perfectiua & melioratiua amanti: amor autem boni, quod non est conueniens amanti, est læsuius & deterioratiua amanti. Vñ maximè hō perficitur & melioratur per amorem Dei: læditur autē & deterioratur per amorem peccati, s'm illud Ofas. 9. Facti sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt. Et hoc quidem sicut dicitur est de amore, quantum ad id quod est forma le in ipso, quod est scilicet ex parte appetitus: quum uerō ad id quod est materiale in passione amoris, qd est immutatio aliqua corporalis, accidit qd amor sit læsuius propter excessum immutationis, sicut accidit in sensu, & in omni actu uirtutis aīe, qui exerceat per aliquam immutationem organi corporalis.

Ad ea uerō quæ in contrariū obiciuntur, ē dicendum, qd amori attribui possunt quatuor effectus proximi, s. liquefactio, fruitio, languor, & feruor, inter quæ primum est liquefactio, quæ opponitur congelationi. Ea. n. quæ sunt congelata, in seipsis contracta sunt, ut non possint de facili subintrationem alterius pati: ad amorem autem pertinet, quod appetitus coarptetur ad receptionē boni amati, prout amatum est in amante, sicut iam * supra dictum est. Vñ cordis cōgelatio uel duritia est dispositio repugnans amori, sed liquefactio importat quandam mollificationem cordis, quæ exhibet se cor habile, ut amatum in ipsū subintret. Si ergo amatum fuerit præsens & habitū, catur delectatio, siue fruitio: si aut fuerit absens, consequuntur duæ passionēs, s. tristitia de absentia, q significatur per languorē. Vñ & Tullius in 3. de * Tusculanis q. maxime tristitiam egritudinē nominat, & intēsum desiderii de consecutione amati, qd significatur per feruorē. Et isti quidē sunt effectus amoris formaliter accepti s'm habitudinē appetitiuæ uirtutis ad obiectū, sed in passione amoris cōsequuntur aliq effectus his pportionati s'm immutationē.

ARTICVLVS VI.

Vtrum amor sit causa omnium, quæ amans agit.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod amans non agat oīa ex amore. Amor. n. quædam passio est, ut * supra dictum est, sed non oīa, q agit hō, agit ex passione, sed quædam agit ex electione, & quædam ex ignorantia, ut dicitur in 5. * Eth. ergo non omnia, quæ homo agit, agit ex amore.

¶ 2 Præ. Appetitus est principium motus & actionis in omnibus animalibus, ut patet in 3. * De anima. si igitur omnia quæ quis agit, agit ex amore, aliæ passionēs appetitiuæ partis erunt superflue.

¶ 3 Præ. Nihil catur simul a contrariis causis: sed quædam fiunt ex odio. non ergo omnia fiunt ex amore.

SED